

BEVOLKINGSONDERZOEK DARMKANKER

Versie: oktober 2024

Feiten over darmkanker

- In Nederland krijgen elk jaar 12.000 mensen darmkanker.
- 1 op de 12 mannen en 1 op de 15 vrouwen krijgt darmkanker.
- Het staat op de 2^e plek van meest voorkomende kankersoorten.
- Darmkanker komt het meest voor in de leeftijd van 55 tot en met 75 jaar. Negen van de tien mensen die darmkanker krijgen zijn ouder dan 55 jaar.
- Risicofactoren zijn: overgewicht, roken, alcohol, ongezond eten, te weinig bewegen.
- In 5 tot 10% van de gevallen speelt erfelijkheid een rol. Oplettendheid is geboden als familieleden in de 1^e lijn het hebben (broer, zus, ouders, kind). Vooral als ze dit voor hun 50^e verjaardag hebben.
- Darmkanker start met een poliep. Een poliep is een bultje aan de binnenkant van de darm. De meeste poliepen zijn onschuldig, maar in sommige poliepen ontstaat darmkanker. Van poliepen merk je meestal niets. Darmkanker komt het vaakst voor in de dikke darm.

Bevolkingsonderzoek darmkanker

- In 2014 is het bevolkingsonderzoek gestart in Nederland.
- In 2022 deed 65% van de mannen en 72% van de vrouwen mee. De deelname aan het bevolkingsonderzoek neemt af.
- Redenen die mensen noemen om niet mee te doen: niet weten dat je met het onderzoek ook darmkanker kunt voorkomen, geen klachten hebben en denken dat het daarom niet nodig is, angst voor de uitslag/kop in het zand steken, (vooral) mannen vinden het vies.

Veelgestelde vragen

Wat kost het bevolkingsonderzoek?

Het bevolkingsonderzoek (de ontlastingstest) is gratis. Als er bloed in de ontlasting is gevonden en vervolgonderzoek in het ziekenhuis nodig is, vallen de kosten van deze onderzoeken onder de zorgverzekering. Het kan zijn dat je (een deel van) de kosten zelf moet betalen.

Waarom is het onderzoek voor mensen in de leeftijd van 55 tot en met 75 jaar?

Darmkanker komt het meest voor in de leeftijd van 55 tot en met 75 jaar. Negen van de tien mensen die darmkanker krijgen zijn ouder dan 55 jaar. Bij landelijke bevolkingsonderzoeken moeten de voordelen voor de leeftijdsgroep die wordt uitgenodigd opwegen tegen de nadelen. Dat is het geval voor mensen van 55 tot en met 75 jaar. De eindleeftijd van 75 jaar heeft ook te maken met het feit dat darmkanker zich heel langzaam ontwikkelt.

Wat zijn oorzaken van darmkanker?

Er kunnen meerdere oorzaken een rol spelen. In bijna 50% van de gevallen speelt leefstijl (voeding, beweging, roken, alcohol) een rol. Darmkanker is meestal niet erfelijk. Bij ongeveer 5-10 % van de patiënten is er een erfelijke oorzaak.

Kun je de test doen als je diarree hebt?

Je kunt dan het beste even wachten tot de klachten over zijn en de ontlasting weer normaal is.

In mijn familie komt darmkanker voor. Moet ik wachten op een uitnodiging voor het bevolkingsonderzoek?

Darmkanker in de familie kan een verhoogd risico op darmkanker betekenen. Als er meer dan één naast familielid darmkanker heeft of als darmkanker bij een naast familielid is gevonden voor het 50e levensjaar, dan adviseren wij om naar de huisarts te gaan en met hem/haar te overleggen.

Wat zijn mogelijke signalen van darmkanker?

Een tumor in je darm kan klachten geven:

- Een verandering in je ontlasting die niet over gaat
- Het gevoel dat je moet poepen, ook al moet je niet. Of het gevoel dat de darm niet helemaal leeg is na het poepen
- Afvallen zonder reden
- Vermoeidheid die niet overgaat (vaak door bloedarmoede)
- Minder zin in eten
- Buikpijn of buikkramp

Goed om te weten dat bloed in je ontlasting niet altijd betekent dat je darmkanker hebt. Het kan ook door aambeien of een goedaardige poliep komen.

Kun je meedoen met het bevolkingsonderzoek als je klachten hebt?

Het bevolkingsonderzoek is bedoeld voor mensen die geen klachten hebben. Als je darmklachten hebt, adviseren wij contact op te nemen met je huisarts, zodat deze kan bepalen of nader onderzoek nodig is en welk onderzoek voor u het meest geschikt is. De ontlastingstest die in het bevolkingsonderzoek wordt gebruikt is niet 100% betrouwbaar. Het kan zijn dat er geen afwijkingen worden gevonden bij de ontlastingstest, terwijl er mogelijk toch iets aan de hand is. Het is daarom belangrijk om bij klachten naar de huisarts te gaan.

Meer weten?

De informatie in deze factsheet kun je terugvinden op onderstaande websites. Hier vind je ook meer informatie.

<https://www.rivm.nl/bevolkingsonderzoek-darmkanker>

<https://www.bevolkingsonderzoeknederland.nl/darmkanker/>

<https://www.vzinfo.nl/dikkedarmkanker/preventie>